

Sikkerhedsrådets opmærksomhed på følgende tre punkter: *at* situationen i Sydafrika udgør en trussel mod international fred og sikkerhed; *at* der til løsning af problemet kræves handling i medfør af pagtens kap. VII; samt *at* universelt anvendte økonomiske sanktioner er det eneste middel til opnåelse af en fredelig løsning.

Må jeg først sige, at vi ikke ved at stemme for denne resolution fraveg pagtens princip om, at handling i medfør af kap. VII kun kan vedtages af Sikkerhedsrådet og ikke af Generalforsamlingen. Det der skete var, at Generalforsamlingen gjorde Sikkerhedsrådet bekendt med sin opfattelse af spørgsmålet og fremsatte visse rekommandationer. Det er Sikkerhedsrådet, der skal afgøre, om det kan godkende denne opfattelse og tage skridt i overensstemmelse med rekommandationerne.

Det andet spørgsmål, som jeg gerne vil knytte nogle bemærkninger til, er spørgsmålet om, hvilke midler der bør anvendes. Vi har gjort det klart, at det bedst egnede middel efter vor opfattelse er økonomiske sanktioner, som udtrykkeligt er hjemlet i pagten. Imidlertid må vi endnu engang gøre det helt klart, at denne vej ikke vil være farbar, og at der ikke vil være nogen mening i at vedtage sanktioner, så længe de største handelspartnere — i dette tilfælde Sydafrikas — ikke vil medvirke hertil. Vi kommer ikke videre ved blot at vedtage resolutioner. De lande, der mest åbent og afgørende har krævet sanktioner, må nu vende deres opmærksomhed mod sådanne forholdsreglers tekniske aspekter. Den ekspertkomité, som Sikkerhedsrådet har nedsat for at behandle dette spørgsmål, har kun gjort ringe fremskridt, fordi eksperterne var for afhængige af deres regerings politiske synspunkter. Vi anser det imidlertid for vigtigt, at denne rapport bliver drøftet af Sikkerhedsrådet i nær fremtid.

En væsentlig hindring for gennemførelsen af sanktioner er, at de vil påføre visse lande svære økonomiske tab. Det vil ikke føre til noget at se bort fra dette argument. Hvad enten vi synes om det eller ej, vil det stadig være en væsentlig politisk hindring for anvendelsen af sanktioner, og vi må derfor behandle spørgsmålet på et teknisk grundlag.

Jeg foreslår, at løsningen på dette problem

søges i princippet om en retfærdig fordeling af byrderne, og når jeg taler om økonomiske byrder, tænker jeg specielt på de økonomiske tab, der påføres de lande, for hvem gennemførelsen af en resolution om sanktioner vil medføre afbrydelse af mange års vigtige handelsforbindelser. Hvis vi virkelig ønsker sanktioner gennemført i praksis, foreslår jeg, at problemet om fordeling af byrden må tages op til overvejelse. De lande, som har rejst vedholdne krav om sanktioner, må være rede til at bære deres andel. Mit land vil overveje ethvert forslag herom i en positiv ånd.

Selv om nedrustningsforhandlingerne i Genève i det forløbne år ikke har ført til nogen aftale om standsning af rustningskapløbet, blev forskellene i synspunkter klart præciseret, og et væld af konstruktive forslag til løsninger blev fremsat som et egnet grundlag for politiske beslutninger. For mig viser dette endnu engang, hvor værdifuldt det er at have en stående nedrustningskonference, som omhyggeligt og grundigt og med teknisk indsigt kan analysere problemerne i alle deres aspekter og således forberede dem til de politiske beslutninger.

Der er et forslag, som forekommer mig særlig interessant, og som jeg derfor håber vil blive fulgt op af nedrustningskonferencen. Det er det forslag, som blev fremsat på den uofficielle konference i Scarborough i juni d. å. om et tidsbegrænset moratorium for underjordiske atomprøver forsøgsvis sammenkædet med den „verifikation“ -procedure, der er foreslået af Sverige.

På baggrund af den afklaring af standpunkterne, som det efter min opfattelse er lykkedes at opnå under den forløbne mødesamling i Genève, vil jeg gerne rette en indtrængende henstilling til de større magter om i en kompromisets ånd at enes om de nedrustningsskridt, der er det mest presserende behov for, nemlig aftaler om ikke-spredning af kernevåben og om forbud mod underjordiske prøvesprængninger af disse våben. Herved ville der være tilvejebragt et solidt grundlag for at befri verden for atomkrigens lammende trussel. I mellemtiden ville vi naturligvis støtte det forslag, der er indeholdt i det af USSR fremlagte resolutionsudkast, som appellerer til alle